

Розділ I

ІСТОРІЯ БІЛЛА

Уневеликому містечку в Новій Англії, куди направили нас, молодих офіцерів з Платтсбургу, розгорталася воєнна лихоманка, і нам лестило, коли місцеві жителі розбирали нас по домах, так, що ми почувалися героями. Тут була любов, оплески, війна; величні моменти з дуже веселими перервами. Нарешті я відчув життя, і посеред цього збудження я відкрив для себе спиртні напої. Я забув про суворі попередження і упередження своїх родичів щодо пиття. Згодом ми попили «Туди». Я був дуже самотнім і знову звернувся до алкоголю.

Ми причадили в Англії. Я відвідав Вінчестерський Собор. Сильно зворушений я вийшов надвір. Мою увагу привернули рядки на старій надгробній плиті:

«Тут лежить Гемпшірський Гренадер,
Який зустрів свою смерть,
П'ючи холоде пиво.
Доброго солдата не забудуть ніколи,
Чи то помер він від мушкета,
Чи від кухля».

Зловісне попередження, яке я не взяв до уваги.

Мені було двадцять два роки і я, ветеран іноземних воєн, нарешті повернувся додому. Я уявляв себе лідером, бо хіба ж мене не відзначили особливим знаком мої однополчани? Мій талант до лідерства, як я уявляв, поставив би мене на чолі великих підприємств, якими б я керував дуже впевнено.

Я відвідував вечірній курс з права і одержав роботу інспектора страхової компанії. Почалася погоня за успіхом. Я доведу світові свою важливість. Моя робота понесла мене по Волл Стріт і поступово я зацікавився ринком. Багато людей втратили гроші, але дехто став дуже багатим. Чому б не я? Також, як і

право, я вивчав економіку і бізнес. Будучи потенційним алкоголіком, я ледь не провалив свій юридичний курс. На одному з заключних іспитів я був занадто п'яним, щоб думати чи писати. Хоча моє пиття ще не було тривалим, воно турбувало мою дружину. Ми мали довгі розмови, під час яких я заспокоював її погані передчуття, кажучи, що геніальні люди задумували свої найкращі проекти, коли були п'яні; що так народжувалися найвеличніші філософські теорії.

Ще до того, як я закінчив курс, я знав, що право не для мене. Мене міцно захопив привабливий вир Волл Стріту. Моїми героями були ділові і фінансові лідери. З цієї суміші пиття і гри на біржі я почав кувати зброю, яка одного дня змінить свій політ, як бумеранг, і поріже мене на клапти. Живучи скромно, ми з дружиною заощадили 1000 доларів. Я купив певні цінні папери, у той час дешеві і не дуже популярні. Я правильно уявляв, що одного дня вони значно підвищаться в ціні. Я не міг переконати своїх товаришів брокерів, щоб мене послали подивитися на роботу підприємств і керівництва, але ми з дружиною вирішили поїхати у будь-якому разі. Я розробив теорію, що більшість людей втрачали гроші в акціях через незнання ринків. Пізніше я виявив набагато більше причин.

Ми звільнилися з роботи і з ревом вирушили на мотоциклі, набивши коляску наметом, ковдрами, зміною одягу і трьома величезними томами фінансових довідників. Наші друзі вважали нас божевільними. Можливо, вони були праві. Мені трохи щастило у грі на біржі, тому ми мали якісь гроші, але одного разу ми місяць працювали на фермі, щоб не вичерпати свій маленький капітал. Це була остання чесна фізична праця на тривалий час. За рік ми перетнули всю східну частину Сполучених Штатів. Після цього мої звіти забезпечили мені посаду на Волл Стріт і використання великого рахунку для витрат. Практика купівель та продажів принесла додаткові кошти, і за той рік ми мали прибуток у декілька тисяч доларів.

Протягом наступних декількох років фортуна приносила гроші, мені аплодували. Я досяг успіху. Багато людей інвестували мільйони, дотримуючись моїх суджень та ідей. Величезний бум кінця двадцятих років кипів і роздувався. Випивка за-

ймала важливу частину мого життя і неймовірно підносила мій настрій. Були гучні розмови в джаз-клубах середмістя. Кожен витрачав тисячі і говорив про мільйони. Скептики глузували, та й нехай. У мене завелося багато ненадійних друзів.

Моє пиття набувало все серйозніших розмірів, продовжуючись цілий день і майже кожну ніч. Вмовляння моїх друзів закінчувалися сварками і я залишився самотнім вовком. Багато нещасливих сцен відбулося в нашій розкішній квартирі. Явної зради не було тому, що вірність дружині, часом з допомогою сильного сп'яніння, не допустили мене до такої біди.

В 1929 я захопився гольфом. Ми відразу поїхали за місто, моя дружина для того, щоб аплодувати в той час, як я зібрався обігнати отого Волтера Гагена. Алкоголь наздогнав мене швидше, ніж я Волтера. Вранці я почав нервуватися. Гольф дозволяв пити щодня і щоночі. Було весело прогулюватися цим ексклюзивним полем для гольфу, яке викликало в мене захоплення, коли я був молодим хлопцем. Мій загар був бездоганним, як у всякої заможної людини. Місцевий банкір з задоволеним скептицизмом спостерігав, як я обмінював "жирні" чеки у його касі.

Раптово у жовтні 1929 на Нью-йоркській фондовій біржі розверлося пекло. Після одного з таких жажливих днів я плівся від бару готелю до маклерської контори. Була 8 година – минуло 5 годин після закриття біржі. Телеграфний апарат все ще вистукував. Я вдивлявся в кусок стрічки з надписом XYZ-32. Того ранку він був на позначці 52. Мені настав кінець, як і багатьом моїм друзям. В газетах повідомляли про людей, які гинули, стрибаючи з хмарочосів фінансових центрів. Це викликало у мене огиду. Я б не стрибнув. Я повернувся до бару. Мої друзі втратили кілька мільйонів від 10-ої години - і що з того? Завтра буде новий день. Поки я пив, старе сильне бажання вигравати повернулося.

Наступного ранку я подзвонив товаришеві в Монреаль. У нього ще залишилось багато грошей, і він думав, що мені краще поїхати до Канади. Наступної весни ми вже жили звичним життям. Я почував себе як Наполеон, який повертається з Ельби. Острів Св. Олени не для мене! Але пиття знову наздогнало мене і мій щедрий друг мусив мене відпустити. Цього разу ми розорилися.

Ми переселилися до батьків моєї дружини. Я знайшов роботу; потім втратив її через скандал з таксистом. На щастя, ніхто не міг і гадати, що в мене не буде справжньої роботи впродовж п'яти років, і що я рідко коли буду тверезим. Моя дружина почала працювати у великому магазині і, приходячи виснаженою додому, заставляла мене п'яним. Я став небажаним прихвостнем в біржових офісах.

Алкоголь перестав бути розкішною; він став необхідністю. Дві, а часто і три пляшки джину на день стали нормою. Інколи невелика справа приносила кілька сотень доларів, і я оплачував свої рахунки в барах та магазинах. Це тривало без кінця, я почав прокидатися рано-вранці, мене сильно трусило. Я потребував повну склянку джину і шість пляшок пива для того, щоб з'їсти що-небудь на сніданок. Однак, я все ще думав, що можу контролювати ситуацію, і в мене були періоди тверезості, які відновили надію в моєї дружини.

Поступово справи погіршувалися. Будинок забрали за невіплату, моя теща померла, моя дружина і тесть захворіли.

Тоді в мене з'явилася багатообіцяюча бізнесова нагода. В 1932 р. вартість акцій була низькою і я якось створив групу для їх купівлі. Я мав отримати велику долю з прибутків. Потім зі мною стався величезний запій і я втратив цей шанс.

Я прокинувся. Треба було покласти цьому край. Я побачив, що мені не можна пити жодної чарки. Я зав'язав назавжди. Перед тим я написав багато солодких обіцянок, але цього разу моя дружина радісно спостерігала, що мій намір був дуже серйозним. Так воно і було.

Незабаром я прийшов додому п'яний. Боротьби не було. Куди поділися мої високі наміри? Я просто не знав. Це навіть не спало мені на думку. Хтось підсунув мені чарку і я взяв її. Чи був я божевільним? Я почав дивуватися, бо така жахлива відсутність перспективи, здавалося, наводила на таку думку.

Поновивши свій намір, я спробував знову. Минув деякий час і надмірна самовпевненість почала замінювати впевненість. Я міг насміхатися з барів. Тепер я мав те, що треба! Одного разу я зайшов у кафе, щоб подзвонити. За мить я стукав по стійці бару, питаючи себе, як таке сталося. Коли віскі вдарило мені в

голову, я сказав собі, що наступного разу справлятимуся краще, але цього разу я можу добре напитися. І я напився.

Не можна забути каяття, жаху і безнадійності, які відчував наступного ранку. Хоробрості боротися не було. Мій мозок не-самовито шаленів і в мене було страшне передчуття лиха, що насувається. Я ледь наважився перейти вулицю, щоб не впасти і не потрапити в сутінках під вранішню вантажівку. У нічному барі я взяв дюжину склянок пива. Мої змучені нерви нарешті заспокоїлися. Ранкова газета повідомила мені, що ринок знову обвалився. Ну, і я також. Ринок одужає, а я - ні. Це були важкі думки. Чи слід мені вбити себе? Ні - не зараз. Потім мій розум затьмарився туманом. Джин допоміг у цьому. Отже, дві пляшки, і - забуття.

Тіло і розум - дивовижні механізми, бо мої витримали ще два роки цієї агонії. Інколи, коли ранковий жах і божевілля нападали на мене, я крав зі схудлого гаманця своєї дружини. Я знову запаморочливо хитався перед відчиненим вікном або шафою з ліками, де була отрута, проклинаючи себе за слабкість. Були втечі від міста до села і назад, коли я і моя дружина шукали виходу. Потім настала ніч, коли мої фізичні і розумові торттури були такими нестерпними, що я боявся викинутися з вікна разом з рамою. Мені якось вдалося перетягти матрац на нижчий поверх, щоб часом не вистрибнути. Прийшов лікар з сильним заспокійливим. Наступного дня я застав себе на тому, що пив і джин, і заспокійливе. Таке поєднання швидко привело мене до стану руїни. Люди боялися за мій здоровий розум. І я боявся також. Коли я пив, то я їв мало або зовсім не їв, і схуднув на 40 фунтів.

Завдяки старанням моєї матері і шурина-лікаря мене помістили у відому на всю країну лікарню для психічної і фізичної реабілітації алкоголіків. Після так званого лікування беладонною мій мозок прояснився. Дуже допомогли гідротерапія і легкі фізичні вправи. Найкращим було те, що я зустрів доброзичливого лікаря, який пояснив, що, незважаючи на безсумнівні егоїзм і безрозсудність, я був серйозно хворим фізично і психічно.

Мене дещо заспокоїло, коли я дізнався, що сила волі алкоголіка дивовижно ослаблюється, коли йдеться про боротьбу з алко-

голем, хоча вона часто залишається сильною в інших випадках. Це пояснило мою неймовірну поведінку перед моїм відчайдушним бажанням зупинитися. Розуміючи себе тепер, я йшов вперед з великою надією. Впродовж трьох чи чотирьох місяців все йшло добре. Я регулярно їздив до міста і навіть заробив трохи грошей. Безперечно, це була відповідь - самопізнання.

Але це не було так, бо настав жахливий день, коли я знову запив. Крива мого морального і фізичного здоров'я раптово обірвалася, як лижний трамплін. Через деякий час я повернувся до лікарні. Це був кінець, завіса - так мені здавалося. Моїй стомленій і розпачливій дружині сказали, що все це закінчиться серцевою недостатністю під час білої гарячки, або, можливо, у мене станеться набряк мозку протягом року. Незабаром їй доведеться відправити мене або на цвинтар, або до психушки.

Ім не треба було цього говорити мені. Я знав, і майже приймав таку ідею. Це був нищівний удар по моїй гордості. Я, котрий був такої високої думки про себе і свої здібності, про свою здатність долати перешкоди, нарешті був загнаний в кут. Тепер я мав пірнати у прірву, долучившись до нескінченної процесії п'яниць, які випередили мене. Я подумав про свою нещасну дружину. Зрештою, колись ми були дуже щасливі. Чого б я тільки не дав, щоб виправити становище. Але зараз це закінчилося.

Жодні слова не можуть передати мою самотність і відчай, які я зустрів у тому гіркому болоті жалю до самого себе. Сипучі піски простягалися навколо мене в усіх напрямках. Я зустрів свого супротивника. Я був переможений. Алкоголь став моїм господарем.

Тремтячи, я вийшов з лікарні зламаною людиною. Страх ненадовго витверезив мене. Потім настало підступне божевілля першої чарки, і в День Перемир'я 1934 року я знову запив. Всі погодилися з безперечним фактом, що мене буде потрібно десь замкнути, бо інакше я волочитимусь до жалюгідного кінця. Як темно буває перед світанком! Насправді це був початок мого останнього запою. Незабаром мені доведеться бути перекинутим у, як я це називаю, четвертий вимір існування. Мені доведеться пізнати щастя, спокій і корисність від способу життя, який з плином часу стає все більш чудовим.

Наприкінці того холодного листопада, я сидів випиваючи у себе на кухні. З певним задоволенням я розмірковував про те, що вдома є достатньо прихованого джину, якого мені вистачить протягом цієї ночі і на наступний день. Моя дружина була на роботі. Я запитував себе, чи я наважуся сховати повну пляшку джину в узголів'ї нашого ліжка? Вона б мені знадобилися перед світанком.

Мої роздуми були перервані телефонним дзвінком. Бадьорий голос мого старого шкільного товариша запитав, чи можна прийти до мене. *Він був тверезий*. Я вже роками не міг пригадати його приїзду до Нью-Йорку в такому стані. Я був здивований. Ходили чутки, що він був ізольований через алкогольний психоз. Мене дивувало, як він вирвався. Звичайно, він би повечеряв, і тоді я міг би відкрито випити з ним. Не переймаючись його добробутом, я думав лише повернути дух колишніх днів. Був випадок, коли ми найняли літак, щоб завершити випивку! Його прихід був оазисом в цій похмурій пустелі марності. Саме так - оазисом! Отакими є пияки.

Відчинилися двері, і він стояв на порозі, свіжий та сяючий. Було щось в його очах. Він був незрозуміло іншим. Що ж сталося?

Я посунув йому чарку через стіл. Він відмовився. Розчарований, але зацікавлений, я дивувався, що вплинуло на нього. Він був не схожим на себе.

«Слухай, що все це означає?» - запитав я.

Він прямо глянув на мене. Просто, але з усмішкою, він сказав: «Я отримав релігію».

Я був приголомшений! Так воно й є - минулого літа він дивакуватий алкоголік, а зараз, я підозрював, він трохи помішався на релігії. У нього був променистий вираз очей. Так, мій старий приятель дійсно горів ентузіазмом. Але Бог з ним, нехай він проповідує. Крім того, мого джину вистачить надовше, ніж його проповідування.

Але він не проповідував. Він фактично розповів, як двоє чоловіків виступили на суді, переконуючи суддю відкласти його ув'язнення. Вони розказали про просту релігійну ідею і практичну програму дій. Це було два місяці тому, і результат був

очевидним. Воно подіяло!

Він приїхав передати свій досвід мені, якщо б я захотів його мати. Я був шокований, але зацікавився. Звичайно, мені було цікаво. Мусило бути, бо я був безнадійним.

Він говорив декілька годин. Переді мною постали спогади дитинства. Я майже міг чути голос проповідника, коли сидів у тихі неділі ген там на схилі пагорба; також пропонувалося взяти обіт тверезості, але я його ніколи не підписав; згадав добродушну зневагу свого діда до деяких релігійних людей та їх дій; його твердження про справжність музики сфер; його заперечення на право проповідників розповідати йому, як їх слід слухати; його безстрашність, коли він говорив ці речі перед самою смертю; ці спогади виринули з минулого. Вони підкотили мені до горла.

Знову згадався той день під час війни у старовинному Вінчестерському соборі.

Я завжди вірив у Силу, могутнішу за мене. Я часто обдумував ці речі. Я не був атеїстом. Насправді, є мало таких людей, бо це б означало сліпу віру в дивне твердження, що цей всесвіт постав із нічого і безцільно мчить в нікуди. Мої інтелектуальні герої, хіміки, астрономи, навіть еволюціоністи пропонували дію численних законів і сил. Незважаючи на протиріччя, у мене майже не було сумніву, що в основі всього лежить могутній задум і ритм. Як могло бути так багато чітких і незмінних законів за відсутності інтелекту? Я просто мусив повірити в Духа Всесвіту, який не знав ні часу, ні обмежень. Але далі я не пішов.

Тут я розходився з священнослужителями і світовими релігіями. Коли вони говорили про мого персонального Бога, який був любов'ю, надлюдською силою і керівництвом, я починав драгуватися і мій розум замикався проти такої теорії.

Стосовно Христа я безсумнівно погоджувався, що Він був великим чоловіком, якого послідовники не надто вірно наслідували. Його моральне вчення — найчудовіше. Для себе я прийняв ті частини, які мені здавалися зручними і не дуже важкими; на решту я не звертав уваги.

Мене нудило від бійок у війнах, спалювань та обманів, викликаних релігійними суперечками. Я щиро сумнівався, чи, в

кінцевому рахунку, людські релігії принесли хоч якесь добро. Судячи з того, що я побачив в Європі і пізніше, сила Бога в людських справах була незначною, а Братерство Людей — гірким жартом. Якщо існував диявол, то він здавався Господарем Світу, і він, безсумнівно, опанував мною.

Але мій товариш, сидючи переді мною, відверто заявив, що Бог зробив для нього те, чого він не міг зробити сам для себе. Його людська сила волі не впоралася. Лікарі визнали його невиліковним. Суспільство збиралося зачинити його в тюрму. Як і я, він визнав повну поразку. Тоді його, по суті, воскресили з мертвих, і раптом він був піднесений зі смітника до такого рівня життя, який був кращим, ніж найкращий, про який він коли-небудь знав!

Чи ця сила виникла в нього? Звичайно, що ні. У нього було сили не більше, ніж зараз у мене; її не було взагалі.

Це вразило мене. Схоже, релігійні люди зрештою мали рацію. Щось таки діє у людському серці, що зробило неможливе. Мої думки щодо чудес радикально змінилися у ту мить. Незважаючи на затхле минуле, тут, просто навпроти мене за столом сиділо чудо. Він виголошував величні новини.

Я побачив, що мій товариш зазнав дещо більше, ніж внутрішні зміни. Він стояв на іншій основі. Його коріння міцно трималися у новому ґрунті.

Незважаючи на живий приклад мого товариша, у мене все ще лишилися залишки давнього упередження. Слово Бог все ще викликало певну антипатію. Це почуття підсилилось, коли була висловлена думка про можливість існування свого персонального Бога. Мені не подобалася ця ідея. Я міг би погодитися з такими поняттями, як Творчий Інтелект, Вселенський Розум чи Дух Природи, але я опирався ідеї Небесного Царя, яким би люблячим не міг бути його вплив. Після того я розмовляв з багатьма людьми, які відчували те ж саме.

Мій товариш запропонував ідею, яка тоді здавалася мені незвичайною. Він сказав: *«Чому б тобі не вибрати власне поняття про Бога?»*

Цей вислів сильно вразив мене. Він розтопив крижану інтелектуальну гору, в тіні якої я жив і тремтів багато років. Нареш-

ті я стояв під сонячним світлом.

Справа була лише в бажанні повірити у Силу, могутнішу за себе. Для початку більше нічого не вимагалось. Я побачив, що моє зростання може початися з того самого моменту. На основі цілковитого бажання я міг будувати те, що побачив у своєму приятеліві. Але чи хотів би я цього? Звісно, хотів би!

Таким чином я переконався, що Бог турбується про нас, людей, коли ми достатньо бажаємо бути з Ним. Врешті-решт я побачив, я відчув, я повірив. Завіса гордості і упередженості спала з моїх очей. Я побачив новий світ.

Мені раптово розкрилося справжнє значення мого переживання у Соборі. Коротку мить я потребував і хотів Бога. У мене було покірне бажання бути з Ним – і Він прийшов. Але скоро відчуття його присутності було приглушене земним галасом, особливо тим, що був у мені. І відтоді так і було. Яким же я був сліпим.

В лікарні мене востаннє позбавили алкоголю. Лікування здавалося мудрим, бо в мене були ознаки білої гарячки.

Там я покірно віддав себе Богу, як я тоді розумів Його, щоб Він робив зі мною, що забажає. Я беззастережно віддав себе під Його опіку і керівництво. Я вперше визнав, що сам по собі я був нічим, що без Нього я був загубленим. Я безжалісно поглянув в обличчя своїм гріхам і сповнився бажанням, щоб мій новий Друг докорінно усунув їх. З того часу я не пив.

Мене відвідав мій шкільний товариш і я детально ознайомив його зі своїми проблемами і вадами. Ми склали список людей, яким я заподіяв кривду або до яких я відчував образи. Я виразив своє цілковите бажання звернутися до цих людей, щоб визнати перед ними свою провину. Мені ніколи не слід бути критичним до них. Мені слід виправити всі такі справи, наскільки я на це здатний.

Я мав перевірити своє мислення через нове внутрішнє усвідомлення Бога. Таким чином у мене помінялося б поняття здорового глузду. У час сумніву я мав спокійно сидіти, прохаючи лише керівництва і сили щоб зустрітися зі своїми проблемами, як Він би цього хотів для мене. Мені ніколи не слід молитися за себе, хіба, що мої прохання стосувалися б користі для

інших. Тільки тоді я міг очікувати щось отримати. Але це було б у великій мірі.

Мій товариш обіцяв, що коли це буде зроблено, я ввійду в нові стосунки зі своїм Творцем; що у мене будуть складники такого способу життя, який відповідатиме на всі мої проблеми. Але обов'язковими вимогами були віра в силу Бога, і досить бажання, чесності і покори, щоб встановити і підтримувати новий порядок речей.

Просто, але не легко; треба було заплатити певну ціну. Це означало руйнування егоцентризму. Я мусив звернутися у всіх справах до Батька Світла, який володіє всіма нами.

Це були революційні і радикальні пропозиції, але в той момент, коли я їх повністю прийняв, ефект був вражаючим. Було відчуття перемоги, за яким настав такий мир і душевний спокій, якого я ще ніколи не знав. Була цілковита впевненість. Я почував себе піднесеним, ніби могутній чистий вітер з гірських вершин пронісся через мене. До більшості людей Бог приходив поступово, але Його вплив на мене був раптовим і глибоким.

На одну мить я стривожився і подзвонив до свого товариша-лікаря, щоб запитати, чи я ще в здоровому глузді. Він слухав з подивом, коли я говорив.

Нарешті, він похитав головою, кажучи; «З тобою трапилося щось таке, чого я не розумію. Але тобі слід триматися цього. Будь-що є кращим, ніж те, яким ти був». Тепер цей добрий лікар приймає багато людей, які пережили подібний досвід. Він знає, що це відбулося насправді.

Коли я лежав у лікарні, мені спало на думку, що поруч є тисячі безнадійних алкоголіків, які, можливо, були б раді мати те, що даром було дано мені. Можливо, я міг би допомогти декому з них. А вони, в свою чергу, могли б працювати з іншими.

Мій приятель наголосив на абсолютній необхідності проявляти ці принципи у всіх своїх справах. Зокрема обов'язково було працювати з іншими, як він працював зі мною. Віра без дії мертва, — сказав він. Як жахливо вірно це для алкоголіка! Бо, якщо алкоголіку не вдасться вдосконалити і піднести своє духовне життя шляхом праці і самопожертви для інших, він

не зможе витримати певні випробування і труднощі у майбутньому. Якщо він не працюватиме, він, певно буде пити знову, а якщо він зап'є, то він, певно, помре. Тоді віра насправді буде мертвою. З нами саме так і є.

Ми з дружиною з ентузіазмом сприйняли ідею допомагати іншим алкоголікам у вирішенні їхніх проблем. Мене це влаштувало, бо мої колишні партнери по бізнесу залишалися скептичними ще півтора року і за той час я не знаходив багато роботи. В той час я не зовсім добре себе почував, мене мучили напливи жалю до себе та образи. Інколи це майже повертало мене до пиття, але скоро я знайшов, що коли все інше не вдавалося, робота з іншими алкоголіками рятувала б день. Багато разів я у відчай приходив до своєї старої лікарні. Розмовляючи там з чоловіком, я був дивовижно піднесений і ставшим на ноги. Це схема життя, яка допомагає у важкі часи.

Ми почали заводити багато вірних друзів і серед нас зросло товариство, відчувати належність до якого було чудовою реччю. Ми дійсно маємо радість життя, навіть під тиском і труднощами. Я бачив сотні родин, які стали на стежку, що дійсно кудись веде; бачив виправленими найбільш неможливі сімейні ситуації; усунутими ворожнечу та гіркоту всіх видів. Я бачив чоловіків, які виходили з психушок і знову займали важливе місце у житті своїх родин і громад. Бізнесмени і фахівці знов повертали свій статус. Мабуть немає таких проблем і бід, яких ми не подолали би. В одному місті на заході і його околицях нас вже тисяча разом з нашими родинами. Ми часто зустрічаємося, щоб новачки могли знайти товариство, яке вони шукають. На цих неформальних зборах часто можна побачити від 50 до 200 осіб. Ми зростаємо в кількості і силі.*

Алкоголік напідпитку — неприємне створіння. Наша боротьба з ними часом напружена, комічна і трагічна. Один бідолаха скоїв самогубство у моєму домі. Він не зміг, або не захотів зрозуміти нашого способу життя.

Однак у всьому цьому є дуже багато потіхи. Я припускаю, що когось може шокувати наш вигляд, який здається буденним

*У 2019 р. АА складалося з понад 125 000 груп

і легковажним. Але під ним справжня серйозність. Віра мусить працювати цілодобово в нас і через нас, інакше ми загинемо.

Більшість з нас відчуває, що нам не треба далеко заглядати в утопію. Вона з нами тут і зараз. Кожного дня проста бесіда з моїм приятелем на нашій кухні помножує себе у зростаючому колі миру на землі і доброї волі для людей.

*Білл В., співзасновник АА,
помер 24 січня 1971 року.*